

Η ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΜΕ ΤΟΝ ΟΠΑΔ, ΤΑ ΦΟΒΙΚΑ ΣΥΝΔΡΟΜΑ ΚΑΙ ΟΙ ΟΥΤΟΠΙΚΕΣ ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ

Γράφει ο ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΒΑΣΙΛΑΔΗΣ Μέλος Δ.Σ. ΠΙΣ

Οι Πρόεδροι και οι Αντιπρόσωποι των Ιατρικών Συλλόγων της χώρας οι οποίοι συμμετείχαν στην Γενική Συνέλευση του ΠΙΣ που πραγματοποιήθηκε στις 6 Νοεμβρίου 2011, απεφάσισαν την αναστολή των ιατρικών συμβάσεων με τον ΟΠΑΔ από την 1^η Δεκεμβρίου. Η απόφαση αυτή δεν λήφθηκε αβασάνιστα. Αποτελέσει προϊόν εμπειριστατωμένου διαλόγου στην Ιατρική Κοινότητα, κατά τον οποίο αναπτύχθηκαν και αναλύθηκαν όλες οι επί μέρους παράμετροι και προεκτάσεις που συνθέτουν το ζήτημα των ιατρικών συμβάσεων με τον ΟΠΑΔ, σε σχέση με την λειτουργία του ΕΟΠΥΥ.

Το ψήφισμα της Γενικής Συνέλευσης του ΠΙΣ για την αναστολή-επίσχεση των συμβάσεων υπήρξε ώριμη επικύρωση αποφάσεων, που διαμορφώθηκαν σε εσωτερικές διαδικασίες των κατά τόπους Ιατρικών Συλλόγων, οι οποίες μεταφέρθηκαν και υποστηρίχθηκαν από τους Αντιπροσώπους τους στην Γενική Συνέλευση του ΠΙΣ.

Η επιχειρηματολογία για την αναστολή συνοψίστηκε σε δύο αδιαμφισβήτητες διαπιστώσεις

A. Ο ΟΠΑΔ με την υπέρμετρη καθυστέρηση καταβολής των οφειλόμενων ποσών στους συμβεβλημένους Ιατρούς πέραν του έτους, έχει ήδη αναστείλει τις δικές του συμβατικές υποχρεώσεις έναντι των Ιατρών.

B. Ο ΟΠΑΔ από 1 Νοεμβρίου 2011 έχει ενσωματωθεί στον ΕΟΠΥΥ, χωρίς να έχει διασαφηνιστεί το περαιτέρω πλαίσιο λειτουργίας του και οι συμβεβλημένοι ιατροί βρίσκονται σε πλήρη αβεβαιότητα, ως προς την σχέση τους με τον νέο Οργανισμό.

Επί των διαπιστώσεων αυτών δεν εκφράστηκε καμία αμφισβήτηση και καμία επιφύλαξη ως προς τις αναμενόμενες εξελίξεις. Είναι δε σημαντικό να επισημανθεί ότι η απόφαση της αναστολής επαναβεβαιώθηκε σε διαδικασίες που ακολούθησαν από τους κατά τόπους Ιατρικούς Συλλόγους όπως συνελεύσεις, ενημερωτικές συγκεντρώσεις, ημερίδες, συνεντεύξεις τύπου, ανακοινώσεις κλπ. Η απόφαση της αναστολής εν τέλει, έλαβε χαρακτήρα κινήματος, με την διαρκή διαδικτυακή επικοινωνία μεταξύ όλων των Ιατρικών Συλλόγων.

Ο ΠΙΣ αφού εξασφάλισε την αναγκαία νομική τεκμηρίωση, απέστειλε προς όλους τους Ιατρικούς Συλλόγους λεπτομερείς οδηγίες για την ομαλή και νομότυπη υλοποίηση της απόφασης της Γενικής Συνέλευσης, από τους ιατρούς.

Εν αναμονή έναρξης της αναστολής, άρχισε ωστόσο να υφάρχει μια άχαρη συζήτηση στηριζόμενη σε φοβικά σύνδρομα, που απειλεί να ακυρώσει την όλη προσπάθεια και να υπονομεύσει τα καλώς νοούμενα συμφέροντα του ιατρικού κόσμου. Από τις γενόμενες συζητήσεις τα φοβικά αυτά σύνδρομα καταγράφονται ως εξής:

1. Η αναστολή των συμβάσεων εκ μέρους των ιατρών, μπορεί να έχει ως αντίποιο την πλήρη διακοπή εκ μέρους του ΟΠΑΔ.
2. Θα υπάρξει κάθετη πτώση της κίνησης των ιατρικών καθώς οι ασφαλισμένοι του ΟΠΑΔ δεν θα είναι διατεθειμένοι να καταβάλλουν, έστω τα ποσά που θα δικαιούνται να διεκδικήσουν από τον Ασφαλιστικό τους Οργανισμό.
3. Θα διακοπούν οι ειδικές συμβάσεις που συνήψαν ορισμένοι ελευθεροεπαγγελματίες ιατροί με το ΙΚΑ, ως συμβεβλημένοι και με τον ΟΠΑΔ.
4. Η αναστολή της σύμβασης με τον ΟΠΑΔ, θα λειτουργήσει ως αρνητικό κριτήριο επιλογής ιατρών, για τις μελλοντικές συμβάσεις με τον ΕΟΠΥΥ.
5. Υπάρχει το ενδεχόμενο του αποκλεισμού πρόσβασης στις ηλεκτρονικές εφαρμογές συνταγογράφησης και παραπεμπτικογραφίας, για όσους θα αναστείλουν την σύμβαση με τον ΟΠΑΔ.
6. Με την αναστολή των συμβάσεων θα διαταραχθούν οι κοινωνικές σχέσεις των ιατρών με τους ασφαλισμένους του ΟΠΑΔ, που στις μικρότερες κοινωνίες έχουν λάβει ιδιαίτερα προσωπικό χαρακτήρα.

Με την εξωτερίκευση και προβολή αυτών των φοβικών συνδρόμων, αποκαλύπτεται η καλλιεργούμενη ουτοπική προσδοκία ότι, όλα αυτά που βιώνουμε δεν είναι παρά ένα κακό όνειρο και ότι μια ωραία πρωία θα διαπιστώσουμε ότι όλα είναι τακτοποιημένα αφ' εαυτών. Ο ΟΠΑΔ θα έχει αποπληρώσει μέχρι δεκάρας τις οφειλές του και ο ΕΟΠΥΥ θα έχει συμβληθεί με όλους τους ιατρούς έναντι παχυλών αμοιβών. Αυτή η ουτοπική και ανεδαφική προοπτική υποτίθεται ότι θα διασφαλίζει την άνετη λειτουργία των ιδιωτικών ιατρικών, ενώ οι πολίτες θα προσέρχονται αξιοπρεπώς, με την πεποίθηση ότι ο Ασφαλιστικός τους Οργανισμός ανταποκρίνεται άμεσα και επαρκώς στις δαπάνες της ιατρικής τους περίθαλψης. Αυτή η προσδοκία όμως που παραπέμπει στην παραμυθική επωδό «...και έζησαν όλοι καλά...», δεν μπορεί να υποθάλπεται από ανθρώπους που μπορούν στοιχειωδώς να παρακολουθούν τα γενικότερα δρώμενα, όπως είναι οι ιατροί.

Αποτελεί κοινή διαπίστωση ότι ο ΟΠΑΔ, υπό το βάρος της γενικότερης οικονομικής κρίσης, αδυνατεί να ανταποκριθεί στις συμβατικές του υποχρεώσεις έναντι των συμβεβλημένων Ιατρών και έχει καταστεί μη αξιόπιστος αντισυμβαλλόμενος. Η εν τωις πράγμασι δε κατάργησή του από 1 Νοεμβρίου 2011, λόγω ενσωμάτωσής του στον ΕΟΠΥΥ, καθιστά συνολικά επισφαλή την περαιτέρω υπόσταση των ιατρικών συμβάσεων.

Εις ότι αφορά τα φοβικά σύνδρομα πρέπει να επισημανθούν τα εξής:

ΠΛΗΡΗΣ ΔΙΑΚΟΠΗ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΟΠΑΔ

Ο ΟΠΑΔ ούτως ή άλλως διατηρεί το δικαίωμα, να διακόπτει αζημίως κάθε ατομική σύμβαση, όπως προβλέπεται και από τα συμφωνητικά που έχουν υπογραφεί από τους ιατρούς. Το αν θα το κάνει, δεν θα εξαρτάται από την απόφαση της αναστολής που έχει ληφθεί εντός του υφιστάμενου νομικού πλαισίου, από τα κατά νόμον αρμόδια όργανα του ΠΙΣ και των Ιατρικών Συλλόγων. Ούτε θα φεισθεί της «καλής διαγωγής» που θα επιδείξουν όσοι δεν ευθυγραμμισθούν με τις αποφάσεις των φυσικών τους Φορέων, προκειμένου να τους εξαιρέσει. Μόνη γραμμή άμυνας και προστασίας, σε ενδεχόμενες τέτοιου τύπου αυθαίρετες ενέργειες, είναι η συσπείρωση όλων, στα πλαίσια των συλλογικών αποφάσεων και η συνολική εφαρμογή τους.

ΜΕΙΩΣΗ ΚΙΝΗΣΗΣ ΙΑΤΡΕΙΩΝ

Τα προβλήματα υγείας των πολιτών και η ανάγκη για περίθαλψη δεν τελειώνουν ποτέ. Όταν οι ασφαλισμένοι του ΟΠΑΔ συνειδητοποιήσουν ότι το μόνο που αλλάζει στην ιατρική σύμβαση είναι ο τρόπος της ιατρικής αμοιβής, αυτονόητα θα προσφύγουν και πάλι στην άνεση των ιδιωτικών ιατρείων. Ενδεχομένως στα πλαίσια του ΕΟΠΥΥ να μεθοδευτεί η υπόδειξη προς τους ασφαλισμένους του ΟΠΑΔ να επισκέπτονται το ΙΚΑ ή τα εξωτερικά ιατρεία των νοσοκομείων για την περίθαλψή τους. Είναι όμως γενικότερα γνωστό ότι αυτό το μοντέλλο ως έχει, είναι αδύνατο να λειτουργήσει, με δεδομένη ήδη την υπερφόρτωση του συστήματος και την μετάθεση των ραντεβού σε απαγορευτικούς για την τρέχουσα εξυπηρέτηση χρόνους.

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΜΕ ΤΟ ΙΚΑ

Οι συμβατική σχέση που ανέπτυξαν με το ΙΚΑ ορισμένοι συμβεβλημένοι με τον ΟΠΑΔ ελευθεροεπαγγελματίες ιατροί είναι ατομικές και απευθείας, χωρίς να προαπαιτούν το επίπεδο της συμβατικής σχέσης με τον ΟΠΑΔ. Πολύ περισσότερο όταν η τρέχουσα εξέλιξη δεν αποτελεί διακοπή της σύμβασης με τον ΟΠΑΔ, αλλά επίσχεση της επί πιστώσει ιατρικής αμοιβής. Παρά ταύτα η Διοίκηση του ΙΚΑ μπορεί ανά πάσα στιγμή να διακόψει αυτές τις συμβάσεις, όπως το έκανε απροειδοποίητα το προηγούμενο χρονικό διάστημα. Μόνο με την ιατρική συσπείρωση μπορεί να αποτραπεί αυτό το ενδεχόμενο, το οποίο ωστόσο μπορεί να συμβεί ανά πάσα στιγμή ανεξάρτητα από τις αναστολές των ιατρικών συμβάσεων με τον ΟΠΑΔ.

ΣΥΜΒΑΣΗ ΙΑΤΡΩΝ ΜΕ ΤΟΝ ΕΟΠΥΥ

Βασική διεκδίκηση του Ιατρικού Κόσμου είναι η Γενική Ιατρική Συλλογική Σύμβαση με τον ΕΟΠΥΥ για όλους τους ιατρούς που το επιθυμούν και η ελεύθερη συνταγογράφηση για όλους όσους επιλέξουν να μη συμβληθούν. Παρά ταύτα όμως η πολιτική ηγεσία προσανατολίζεται στην διαμόρφωση ενός συστήματος συμβάσεων με περιορισμένο αριθμό ελευθεροεπαγγελματιών ιατρών, χωρίς συγκεκριμένα αντικειμενικά κριτήρια επιλογής και αμοιβόμενων κατά πάγια χαμηλή αντιμισθία, όπως προβλέπεται από τον Ενιαίο Κανονισμό Παροχών Υγείας του ΕΟΠΥΥ που έχει δημοσιευθεί στο ΦΕΚ. Είναι κατανοητό ότι σε μία πιθανή ως φαίνεται τέτοια προοπτική, παρά τις διατυπωθείσες κατ'επανάληψη αντιδράσεις της Ιατρικής Κοινότητας, τα κριτήρια επιλογής θα καθορίσουν αφανώς εξωσθεσμικοί παράγοντες. Σε αυτήν την προοπτική προφανώς και δεν θα ισχύσει το κριτήριο της «καλής διαγωγής» σε σχέση με την επίκαιρη αναστολή με τον ΟΠΑΔ.

ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΥΝΤΑΓΟΓΡΑΦΗΣΗ

Υπάρχει το θεωρητικό ενδεχόμενο να ενεργοποιηθεί φραγή πρόσβασης στις ηλεκτρονικές εφαρμογές συνταγογράφησης και παραπεμπτικογραφίας για όσους προχωρήσουν σε αναστολή – επίσχεση της σύμβασης με τον ΟΠΑΔ. Είναι κατανοητοί οι λόγοι για τους οποίους αυτό δεν μπορεί να συμβεί σε συνθήκες γενικής αναστολής. Σε κάθε περίπτωση υπάρχει πάντα η ευχέρεια επιστροφής στην χειρόγραφη συνατογράφηση, όπως άλλωστε προβλέπεται.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΙΑΤΡΩΝ ΜΕ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥΣ ΤΟΥ ΟΠΑΔ

Ο χρόνος που οι προσωπικές σχέσεις ασφαλισμένων ιατρών θα δοκιμαστούν, ούτως ή άλλως έχει φθάσει. Σε αυτήν την φάση οι ασφαλισμένοι οφείλουν να συνειδητοποιήσουν ότι θα αναλάβουν να διεκπεραιώσουν ένα μέρος της γραφειοκρατίας που απαιτείται για την απόδοση των δαπανών περίθαλψης, που μέχρι τώρα το είχαν οι ιατροί. Οι δε ιατροί πρέπει να αποφασίσουν αν θα εργάζονται άνευ αμοιβής. Ευθύνη των ιατρών είναι να αξιοποιήσουν τις επικαλούμενες προσωπικές σχέσεις με τους ασφαλισμένους, προς όφελος και των δύο μερών.

Καθίσταται επομένως κατανοητό ότι δεν μπορούν να καλλιεργούνται ουτοπικές προσδοκίες, πολύ περισσότερο όταν η ίδια η πολιτεία απροκάλυπτα και προκλητικά τις απορρίπτει με το σύνολο της νομοθετικής και κυβερνητικής της πρακτικής.

Η ευθύνη της επαγγελματικής διασφάλισης ανήκει αποκλειστικά στους ίδιους τους Ιατρούς. Οι Ιατρικοί Σύλλογοι και ο ΠΙΣ έχουν την δύναμη και μπορούν να προστατεύσουν τους ιατρούς από την κάθε αυθαιρεσία, μόνο όταν οι ιατροί συσπειρώνονται και εφαρμόζουν τι συλλογικές αποφάσεις. Όταν οι αποφάσεις των Θεσμικών Φορέων υπονομεύονται και δεν εφαρμόζονται, τότε οι Φορείς αποδυναμώνονται και δεν μπορούν να προστατεύσουν κανέναν. Στις δραματικές αλλαγές που επέρχονται στον χώρο της Υγείας, κανείς δεν μπορεί να αισθάνεται προσωπικά ασφαλής. Μόνο κάτω από την ομπρέλλα της κοινής στάσης και της συνολικής εφαρμογής των συλλογικών αποφάσεων, μπορεί να διασφαλιστεί η αξιοπρεπής άσκηση του ιατρικού επαγγέλματος σε βάθος χρόνου.